

องค์ประกอบที่ 5 : ศักยภาพในการเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศ
ตามแผนหรือนโยบายระดับชาติ นโยบายที่สำคัญของรัฐบาล (Potential Based)
ประเด็นการประเมิน 5.2 ผลงานที่มีความโดดเด่น ด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับ
พื้นที่

(เขต/จังหวัด/ท้องถิ่น) (เฉพาะศูนย์อนามัยที่ 1-13 ศพส. กทป.)

ชื่อผลงาน แนวทางการดำเนินงานชุมชนตัวอย่างการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในกลุ่ม
แม่และเด็ก

1. การกิจ/บทบาท /หน้าที่หลักด้านใดด้านหนึ่งของส่วนราชการ

(มีการอธิบายภารกิจ บทบาท หน้าที่หลักด้านใดด้านหนึ่งของหน่วยงาน ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์
เพื่อพัฒนาด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับพื้นที่)

ภารกิจของศูนย์พัฒนาอนามัยพื้นที่สูง ในบทบาทของศูนย์ฯ เป็นส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากอง
ตามคำสั่งกรมอนามัย ที่ 1140/2546 ลงวันที่ 1 เดือนกันยายน พ.ศ. 2546 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตาม
กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2541 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 115 ตอนพิเศษที่ 554 หน้า 9 วันที่ 1 กรกฎาคม 2541 ขึ้นกับสำนักอนามัยการ
เจริญพันธุ์ และเป็นหน่วยงานสังกัดกรมอนามัยในภูมิภาค และมีบทบาทตามกฎกระทรวง พ.ศ.2552 (เป็น
หน่วยงานที่กรมอนามัยจัดตั้งขึ้นเป็นการภายใน) มีภารกิจเป็นองค์กรวิชาการระดับเขต ในกลุ่มชาติพันธุ์บน
พื้นที่สูง 20 จังหวัด มี 5 บทบาท ได้แก่

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัย
สิ่งแวดล้อมชาวเขา
2. พัฒนารูปแบบ และมาตรฐานการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมชาวเขา
3. ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี และพัฒนาศักยภาพด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
ชาวเขา แก่เจ้าหน้าที่ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงสาธารณสุข
4. เป็นแหล่งข้อมูลทางประชากรและส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมชาวเขา
5. เป็นเครือข่ายฐานด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมชาวเขา แก่
หน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศ

ในส่วนของบทบาทการดำเนินงานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับ
งานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมชาวเขา มีองค์ความรู้เรื่องแนวทางการดำเนินงานชุมชนตัวอย่างการ
ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ในกลุ่มแม่และเด็ก ในพื้นที่หมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่
ชายแดน ตามแนวทางพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดตากและ
จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในกลุ่มแม่และเด็ก ของ
แผนยุทธศาสตร์ในระดับอำเภอและจังหวัด ในปีงบประมาณ 2559 โดยในพื้นที่ได้นำไปขับเคลื่อนในระดับ
ตำบล จำนวน 5 พื้นที่ และวางแผนจะขับเคลื่อนในระดับอำเภอ ในปีงบประมาณ 2560 ต่อไป

2. ผลงานที่แสดงถึงการเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ โดยผลงานนั้นอาจเทียบกับมาตรฐานสากล รางวัลที่เคยได้รับ รวมทั้งผลการประเมินจากองค์กรภายในหรือภายนอกประเทศ หรืออื่นๆ

(การประเมินจะพิจารณาจากความพยายามในการดำเนินการเพื่อบรรลุผล โดยผลงานมีความเชื่อมโยงกับบทบาทภารกิจของหน่วยงาน /ยุทธศาสตร์ของกรมอนามัย หรือกระทรวงสาธารณสุข มีตัวอย่างที่ชัดเจนแสดงถึงบทบาทของหน่วยงาน อธิบายผลงานที่เกิดจริงโดยนำมาเทียบเคียงกับเป้าหมายตามแผนงานที่กำหนด มีความก้าวหน้าตามแผนงาน มีการแสดงตัวเลขผลงานที่ชัดเจน มีหลักฐานที่เป็นรูปธรรม หรือการเทียบเคียงความสำเร็จกับค่ามาตรฐานของหน่วยงานที่ดำเนินการในมาตรฐานเดียวกัน มีการอ้างอิงมาตรฐานสากล/รางวัลที่เคยได้รับ)

ตามภารกิจกรมอนามัยทั้งสิ้น ดังที่บัญญัติไว้ในกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2552 กำหนดให้กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี โดยมีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี ด้านการสร้างเสริมสุขภาพ การจัดการปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพ และการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี รวมทั้งการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ เพื่อมุ่งเน้นให้ประชาชนมีความรู้และทักษะในการดูแลตนเอง ครอบครัวและชุมชน ตลอดจนสนับสนุนให้หน่วยงานส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสุขภาพและจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพดีถ้วนหน้า และตามภารกิจของศูนย์พัฒนาอนามัยพื้นที่สูง มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี พัฒนารูปแบบ และมาตรฐานการดำเนินงาน ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี และพัฒนาศักยภาพด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมชาวเขา แก่เจ้าหน้าที่ทั้งภายในและภายนอก กระทรวงสาธารณสุข มีประเด็นยุทธศาสตร์คือพัฒนาอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดารและส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมชาวไทยภูเขา ศูนย์ฯและภาคีเครือข่ายจึงร่วมกันจัดทำแนวทางการดำเนินงานชุมชนตัวอย่างการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในกลุ่มแม่และเด็ก ในพื้นที่หมู่บ้านพัฒนาเพื่อความมั่นคง พื้นที่ชายแดน ตามแนวทางพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อให้มีเกณฑ์ประเมินรับรองการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องกับสภาพบริบทของชุมชนและวัฒนธรรมชนเผ่าของพื้นที่แต่สภาพบริบทที่เกิดขึ้นจะต้องไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพของแม่และเด็ก โดยเกณฑ์แต่ละข้อชุมชนจะเป็นผู้ถูกประเมินรับรอง โดยมีเกณฑ์ประเมินรับรอง 4 ระดับตามเกณฑ์ (พื้นฐาน,ดี,ดีมาก,ดีเด่น) โดยเริ่มจากชุมชนประเมินรับรองตนเองในระดับพื้นฐาน คณะกรรมการระดับอำเภอตรวจประเมินรับรองในระดับดี คณะกรรมการระดับจังหวัดตรวจประเมินรับรองระดับดีมาก และคณะกรรมการระดับศูนย์ฯ/กรมเป็นผู้ประเมินรับรองระดับดีเด่น

การดำเนินงานปีงบประมาณ 2559 อยู่ในระหว่างการติดตามประเมินผลการนำแนวทางการดำเนินงานชุมชนตัวอย่างการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในกลุ่มแม่และเด็ก ไปใช้ในระดับตำบล จากการติดตามพบว่าได้นำไปใช้ใน 5 พื้นที่และมีแผนที่จะขยายไปสู่ในระดับอำเภอ

หมายเหตุ : ความยาวแต่ละประเด็นการประเมิน ไม่เกิน 2 หน้ากระดาษ A4